

РЕШЕНИЕ

14 ноябрь 2024ел.

Түбән Урысбага

КАРАР

№ 181

«Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында» нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясын, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 35 статьясын һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 96 статьясын, Түбән Урысбага авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында» нигезләмәне, кушымта нигезендә, расларга..

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru> һәм шулай ук Түбән Урысбага авылы, Центральная урамы, 62а йорт (жирлек хакимияте бинасы), Түбән Урысбага авылы, Үзәк урамы, 63а йорт (мәдәният йорты бинасы) адреслары буенча урнашкан Түбән Урысбага авыл жирлеге мәгълүмат стендларына урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан вакыттан үз көченә керә.

4. Аның үтәлешен тикшереп торуну үземдә калдырам.

Түбән Урысбага авыл жирлеге башлыгы
Совет Рәисе

Х.Х.Сибгатуллин.

НИГЕЗЛӘМӘ

**Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының
«Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге
милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында,**

1. Төп нигезләмә

1.1. Әлеге Нигезләмә түбәндәгеләр нигезендә эшләнгән:

- Россия Федерациясе Конституциясе белән,
Россия Федерациясе Граждан кодексы белән
- «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 131-ФЗ номерлы Закон),
«Күчәмсез милекне дәүләт теркәвенә алу турында» 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль закон белән
- «Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» 2001 елның 21 декабрәндәге 178-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 178-ФЗ номерлы Закон);
- РФ Хөкүмәтенең 2012 елның 27 августындагы № 860 номерлы карары белән "Дәүләт яки муниципаль милекне электрон формада сату һәм оештыру турында"
- башка федераль законнар белән
- Татарстан Республикасы Конституциясе,
- «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы
- Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы (алга таба - авыл жирлеге уставы).

1.2. Нигезләмә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен (алга таба - Нигезләмә), Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнарының мөлкәти мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруда вәкаләтләр билгели.

1.3. Әлеге Нигезләмә белән жайга салынмаган милек мөнәсәбәтләре, шул исәптән жирле бюджет акчалары, бюджеттан тыш фондлар, торак фонды, жир һәм башка табигый ресурслар белән идарә итү һәм эш итү үзенчәлекләре, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының норматив актлары (алга таба - авыл жирлегенә жирле үзидарә органнары) тарафыннан жайга салына.

1.4. Муниципаль милек белән идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең төп бурычлары түбәндәгеләр:

1) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты керемнәрен муниципаль мөлкәт белән нәтижәле идарә итү нигезендә арттыру (алга таба - авыл жирлеге бюджеты);

2) муниципаль мөлкәт структурасын оптимальләштерү;

3) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге икътисадына инвестицияләр жәлеп итү коралы буларак муниципаль мөлкәттән файдалану;

4) муниципаль мөлкәттән файдалануның нәтижәлелеген арттыру.

1.5. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендәге һәм аннан читтә урнашкан барлык объектлар муниципаль мөлкәткә керә, алар дәүләт милкен чикләү нәтижәсендә муниципаль берәмлеккә тапшырылган йә граждан законнарында билгеләнгән башка нигездә сатып алынган.

1.6. Муниципаль мөлкәт Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге (алга таба - Казна авыл жирлеге) муниципаль казнасыннан һәм оператив идарә итү хокукында муниципаль учреждениеләргә беркетелгән мөлкәттән тора.

1.7. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге (алга таба - авыл жирлеге) милкендә булырга мөмкин:

1) районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

2) жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән очракларда, шулай ук жирле үзидарә органнарының аерым вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен аларга 131-ФЗ номерлы Законның 15 статьясындагы 4 өлешендә каралган тәртиптә тапшырылган мөлкәт;

3) Зеленодольск муниципаль районы Түбән Урысбага авыл жирлеге Советы жирле үзидарә органнарының (алга таба - Авыл жирлеге советы) норматив хокукый актлары нигезендә авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары, муниципаль хезмәткәрләр, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәткәрләре эшчәнлеген тәмин итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

4) жирле үзидарэ органнарына федераль законнар белэн хокук бирелгән һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итү өчен кирәкле мөлкәт;

5) 131-ФЗ номерлы Законның 14 статьясындагы 3 һәм 4 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт, шулай ук 131-ФЗ номерлы Законның 17 статьясындагы 1 һәм 1.1 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт.

1.8. Авыл жирлеге казнасы авыл жирлеге бюджеты акчаларын һәм муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә беркетелмәгән башка муниципаль мөлкәтне тәшкит итә.

Авыл жирлеге казнасы милке юридик һәм физик затларга хужалык алып баруга, оператив идарәгә, арендага, түләүсез файдалануга, ышаныч белән идарә итүгә, залогка (ипотекага) тапшырылырга мөмкин, гамәлдәге законнарда һәм әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә читләштереләргә мөмкин.

Казна мөлкәте гамәлдәге кануннарда билгеләнгән очракларда авыл жирлеге йөкләмәләре буенча түләтү объекты булырга мөмкин.

2. Милеккә карата милекченең хокукларын гамәлгә ашыру, муниципаль милектәге

2.1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге үзенә караган мөлкәтнең милекчесе булып тора.

2.2. Авыл жирлегенең муниципаль милек составына керүче мөлкәткә карата милекченең хокуклары авыл жирлеге исемнен авыл жирлеге уставында, әлегә Нигезләмәдә, әлегә органнарның статусын билгеләүче башка актларда билгеләнгән компетенцияләре кысаларында авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары гамәлгә ашыралар.

2.3. Авыл жирлегенең жирле үзидарэ органнары муниципаль мөлкәтне физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына һәм башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарэ органнарына вакытлыча яисә даими файдалануга тапшырырга, федераль законнар нигезендә башка килешүләр башкарырга, читләштерергә, башкарырга хокуклы.

2.4. Авыл жирлеге советы компетенциясенә түбәндәгеләр керә:

- авыл жирлеге милкендәге мөлкәткә идарә итү һәм аның белән эш итү тәртибен билгеләү;

- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзү, үзгәртеп оештыру һәм бетерү турында, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәтләренә тарифлар билгеләү, эшләр башкару турында, федераль законнарда каралган очраклардан тыш, карарлар кабул итү тәртибен билгеләү;

- план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын (программасын) раслау.

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм авыл жирлегенең муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2.5 Авыл жирлеге башлыгы (алга таба - авыл жирлеге башлыгы) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы:

- муниципаль мөлкәткә идарә итү өлкәсендә авыл жирлеге сәясәтенең төп юнәлешләрен билгели;

- үз компетенциясе чикләрендә муниципаль мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү буенча карар кабул итә;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм авыл жирлеге Уставы законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2.6. Муниципаль милеккә идарә өлкәсендә Түбән Урысбага авыл башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитеты) компетенциясенә авыл жирлеге территориясендә түбәндәгеләр керә:

- авыл жирлегенең муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итү, жирлек муниципаль милек объектларын төзү, сатып алу, алардан файдалану, кушу һәм арендау мәсьәләләрен хәл итү

- муниципаль мөлкәт реестрларын алып бару, аның барлыгы һәм кулланылышы турында мәгълүмат;

- предметы милек хокукы яисә аренда шартнамәсен төзү хокукы булган торгларда гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителә торган мөлкәт исемлекләрен раслау;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә тәкъдим ителә торган мөлкәт исемлеген раслау;

- читләштерелмәгән мөлкәт исемлеген раслау;

- карарлар кабул итү хокукы һәм

- торак биналарны «Россия Федерациясендә торак фондын хосусыйлаштыру турында» 1991 елның 04 июлендәге 1541-1 номерлы Россия Федерациясе Законы нигезендә гражданның милкенә тапшыру;

- Федераль милектәге, Татарстан Республикасы милкендәге, башка муниципаль берәмлекләрдәге мөлкәтне муниципаль милеккә кабул итү;

- муниципаль милектәге мөлкәтне федераль милеккә, Татарстан Республикасының милкенә, башка муниципаль берәмлекләргә тапшыру;

- күчмәс милек объектларына һәм аның белән алыш-биреш объектларына хокукларны дөүләт теркәвенә алучы органда күчмәс милек объектларына муниципаль милек хокукын теркәү башкарма комитеты тарафыннан документлар әзерләү;

- Хужалык жәмгыятьләренең устав капиталларына һәм коммерциягә карамаган оешмаларга кертем сыйфатында мөлкәт кертү;

- Иминлекне залогка тапшыру һәм тапшыру ризалыгы;

- авыл жирлеге Советы карары белән билгеләнә торган очракларда авыл жирлеген әзерләү һәм чыгару

- муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру шартлары турында карар кабул итү;

- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзү, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибен билгеләү, аларның уставларын раслау, муниципаль казна учреждениеләрен финанслауны тәмин итү, муниципаль учреждениеләрне һәм предприятиеләрне үзгәртеп оештыру һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итү, контракт нигезендә билгеләү һәм аларның житәкчеләрен үз вазыйфаларыннан азат итү;

- муниципаль милектәге предприятиеләр, оешмалар белән авыл жирлегенең икътисадый һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек турында шартнамәләр төзү; авыл жирлеге территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек рәвешләрендәге предприятиеләр төзүгә ярдәм итү;

- авыл жирлегенең административ участогында эшләү өчен бина полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә бирү;

- Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка, мөлкәткә ия булу, аннан файдалану, аның белән эш итү вәкаләтләре.

3. Хокукларны дәүләт теркәве муниципаль мөлкәткә

3.1. Муниципаль милек хокукы, жирлекнең муниципаль күчемсез мөлкәте объектларына хужалык алып бару хокукы һәм оператив идарә итү хокукы законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве узарга һәм шундый теркәлү вакытыннан барлыкка килергә тиеш.

Гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда муниципаль милек хокукын дәүләт теркәве белән беррәттән аңа хокукларны дәүләт теркәве һәм чикләү (чикләү) булырга тиеш.

3.2. Законнары һәм чикләүләренә дәүләт теркәве яңа төзелгән яисә сатып алынган мөлкәткә дә, шулай ук Зеленодольск муниципаль районы авыл жирлегенең муниципаль милек реестрында (алга таба - Реестр) элек исәпкә алынган мөлкәткә дә гамәлгә ашырыла.

3.3. Күчемсез милеккә хокукларны дәүләт теркәвенә алу өчен документлар рәсмиләштерүне һәм тапшыруны түбәндәгеләр гамәлгә ашыра:

1) авыл жирлеге муниципаль казнасының күчемсез мөлкәтенә муниципаль милек хокуклары - Башкарма комитет, ә хәбәрдә

4. Муниципаль мөлкәтне исәпкә алу.

4.1. Авыл жирлеге милкендәге муниципаль мөлкәт (жирле бюджет акчаларыннан һәм бюджеттан тыш фондлардан тыш) Реестрда мәжбүри исәпкә алынырга тиеш, шул исәптән:

- хужалык алып бару хокукында муниципаль унитар предприятиеләргә беркетелгән мөлкәт;

- оператив идарә итү хокукында муниципаль учреждениеләргә беркетелгән мөлкәт;

- авыл жирлеге милкендәге акционер жәмгыятьләренең акцияләре;

- хужалык жәмгыятьләренең, ширкәтләренең устав (жыелма) капиталларына авыл жирлегенең өлешләре (кертәмнәре);

- жирлек казнасы милке.

4.2. Исеме муниципаль казнага керә:

- дәүләт (федераль һәм Россия Федерациясе субъекты) һәм муниципаль милеккә милекне чикләү турындагы законнарда каралган тәртиптә муниципаль милеккә тапшырганда;

- мөлкәт янадан булдырылган яисә турыдан-туры муниципаль милеккә жирле бюджет акчалары исәбеннән сатып алынган булса;
- Тапшырганда кире кайтарып булмый

5. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр тарафыннан хужалык алып бару хокукын гамәлгә ашыру һәм оператив идарә итү

5.1. Муниципаль унитар предприятиеләргә һәм муниципаль учреждениеләргә устав эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле муниципаль мөлкәт, шулай ук алар тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә эшчәнлек барышында сатып алынган мөлкәт беркетелә.

5.2. Муниципаль мөлкәт муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә беркетелә:

- муниципаль предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр төзегәндә;

- бу затларның мөрәжәгәте буенча хужалык эшчәнлегә барышында (шул исәптән, предприятиегә яисә учреждениегә мөлкәтнең баланс нисбәте нигезендә);

- предприятиеләр һәм учреждениеләр арасында муниципаль мөлкәтне янадан бүлгәндә (баланстан баланска тапшыру);

- муниципаль унитар предприятиеләрне һәм муниципаль учреждениеләрне үзгәртеп корганда;

- алар үз эшчәнлекләреннән, шул исәптән рөхсәт ителгән эшкуарлык эшчәнлегеннән керемнәр исәбеннән (муниципаль учреждениеләр, предприятиеләр өчен) мөлкәт сатып алганда.

5.3. Башкарма комитет карары буенча имущест

6. Предприятиеләргә хужалык алып бару хокукында һәм учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтне юкка чыгару тәртибе

6.1. Предприятиеләргә хужалык алып бару хокукында һәм учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән төп чаралар исемлегә түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

- мораль һәм физик тузу;

- һәлакәтләр, табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү;

- муниципаль мөлкәтне, вәкаләтле органнар билгеләгән янгынны урлау;

- реконструкцияләү эшләрен башкарганда өлешчә ликвидация.

6.2. Муниципаль мөлкәтне исемлекләү тәртибе авыл жирлегә Советы тарафыннан раслана торган тиешле нигезләмә белән билгеләнә.

7. Муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары

7.1. Муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру муниципаль милектәге мөлкәтне физик һәм (яисә) юридик затлар милкенә түләүле читләштерү дип таныла.

7.2. Муниципаль милек объектларын хосусыйлаштыру Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, жирле үзидарә

органнарының норматив хокукый актлары һәм әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.3. Хосусыйлаштыруның фаразлау планы (программасы) "Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында" 2005 елның 26 декабрендәге 806 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән расланган Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планнарын (программаларын) эшләү кагыйдәләре нигезендә эзерләнә.

7.4. Жирле үзидарә органнары, муниципаль унитар предприятиеләр, шулай ук акционер жәмгыятьләр һәм оҗр белән жәмгыять

8. Муниципаль мөлкәтне арендага бирү.

8.1. Авыл жирлегенә муниципаль мөлкәтне арендаучы булып түбәндәгеләр тора:

- 1) казна мөлкәтенә карата авыл жирлеге башкарма комитеты;
- 2) хужалык алып бару хокукында аларга беркетелгән мөлкәткә карата авыл жирлегенә муниципаль унитар предприятиеләре;
- 3) оператив идарә итү хокукында аларга беркетелгән мөлкәткә карата муниципаль казна предприятиеләре һәм авыл жирлегенә муниципаль учреждениеләре;

8.2. Муниципаль мөлкәтне арендаучылар юридик затлар һәм физик затлар булырга мөмкин.

8.3. Арендага күчемле һәм күчемсез (биналар, корылмалар, биналар) милек, бердәм мөлкәт комплекслары тапшырылырга мөмкин.

8.4. Жир кишәрлекләрен арендага бирү жир турындагы законнар белән билгеләнә.

8.5. Авыл жирлегенә муниципаль мөлкәтне тапшыру тәртибе Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Конкуренцияне яклау турында» 2006 елның 26 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль законның 17.1 статьясы һәм Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла, раслана.

9. Муниципаль милек объектларын түләүсез файдалануга тапшыру.

9.1. Муниципаль милек объектлары «Конкуренцияне яклау турында» 2006 елның 26 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль законда һәм граждан законнарында билгеләнгән тәртиптә түләүсез файдаланудагы шартнамәләр нигезендә түләүсез файдалануга тапшырылырга мөмкин.

9.2. Муниципаль милек объектларын түләүсез файдалануга тапшыру турындагы карарны башкарма комитет кабул итә.

9.3. Түләүсез файдалану шартнамәсе (ссудалар килешүе) буенча судка бирүче булып башкарма комитет тора.

9.4. Муниципаль мөлкәтне алучы судта файдаланыла торган милекне тиешле хәлдә тотарга, аны ссудалар шартнамәсе шартлары нигезендә агымдагы, капитал ремонтларга һәм, гомуми белем бирү учреждениеләрендә кайнар мәктәп туклануын оештыру буенча хезмәтләр күрсәтүче оешмаларга тапшырыла торган мөлкәттән тыш, коммуналь хезмәтләр өчен түләргә тиеш. Капиталь ремонтның кирәклегенә һәм аны уздыру сроклары мәжбүри тәртиптә ссуда бирүче белән килештерелгә тиеш.

9.5. Муниципаль милек объектлары «Россия почтасы» АЖеннән түләүсез файдаланудагы шартнамәләр нигезендә почта элементәсе бүлекләрен урнаштыру өчен түләүсез файдалануга тапшырылырга мөмкин.

10. Муниципаль мөлкәтне ышанычлы идарәгә тапшыру

10.1. Муниципаль мөлкәт авыл жирлегә мәнфәгатьләрендә ышанычлы идарәгә тапшырылырга мөмкин.

10.2. Ышанычлы идарә объектлары булып предприятиеләр һәм башка мөлкәти комплекслар, күчәмсез мөлкәткә кагылышлы аерым объектлар, кыйммәтле кәгазьләр, хокуксыз кыйммәтле кәгазьләр белән таныкланган хокуклар, аерым хокуклар һәм башка мөлкәт булырга мөмкин.

10.3. Авыл жирлегенәң жирле үзидарә органнарына, муниципаль унитар предприятиеләргә һәм хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукында учреждениеләргә беркетелгән мөлкәтне ышанычлы идарәгә тапшыру рөхсәт ителми.

10.4. Ышанычлы идарә итү шартнамәсе ышанычлы идарәне гамәлгә куючы булган башкарма комитет тарафыннан төзелә.

10.5. Муниципаль милек объектларын ышанычлы идарәгә тапшыру шартлары, бүләкләү мөмкинлегә күләме, шулай ук кирәкле чыгымнарны каплау гамәлдәге законнар нигезендә башкарма комитетның хокукый акты тарафыннан билгеләнә.

10.6. Ышанычлы идарә итү килешүендә шартларның берсе буларак нәтижәгә ирешү билгеле бер вакыт узганнан соң ышанычлы идарәче вазифасына кертелгән нәтижә каралырга тиеш.

10.7. Мөлкәт белән ышанычлы идарә итү килешүендә түбәндәгеләр күрсәтеләргә тиеш:

ышаныч белән идарә итүгә тапшырыла торган мөлкәтнең составы;
ышанычлы идарәне гамәлгә куючының исеме;
әгәр бүләкләү шартнамәдә каралган булса, идарәчегә бүләкләүнең күләме һәм формасы;
шартнамәнең гамәлдә булу вакыты.

Килешү нигезендә ышанычлы идарә итү шартларының берсе буларак билгеле бер вакыт узганнан соң ышаныч белән идарә итүче вазифасына кертелгән нәтижә күздә тотылырга тиеш.

10.8. Мөлкәт белән ышанычлы идарә итү шартнамәсе биш елдан да артмаган срокка төзелә. Ышанычлы идарәгә тапшырыла торган мөлкәтнең аерым төрләре өчен гамәлдәге законнар белән закон булырга мөмкин булган башка чик сроклары билгеләнергә мөмкин.

Аның гамәлдә булу вакыты тәмамланганнан соң килешүне туктату турында якларның берсенәң гаризасы булмаса, ул шул ук срокка һәм шартнамәдә каралган шартларда озайтылган дип санала.

10.9. Ышанычлы идарәгә тапшырылган мөлкәт идарәне гамәлгә куючының башка мөлкәтеннән, шулай ук ышанычлы идарәче милкеннән аерыла. Бу милек ышанычлы идарәчедә аерым баланста чагыла һәм аның буенча мөстәкыйль учет алып барыла. Ышанычлы идарә итүгә бәйле эшчәнлек буенча исәп-хисаплар өчен аерым банк счёты ачыла.

11. Муниципаль мөлкәтне залогка тапшыру.

11.1. Муниципаль мөлкәт залогына бәйле гамәлләр Россия Федерациясе граждан законнары белән жайга салына. Авыл жирлеге казнасын тәшкит итүче муниципаль мөлкәтнең нигезе түбәндәгеләрне тәмин итү өчен гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- авыл жирлеге йөкләмәләрен;
- устав капиталында Түбән Урысбага авыл жирлеге өләше булган авыл жирлегенең муниципаль унитар предприятиеләре, хужалык жәмгыятьләре йөкләмәләре, аларны башкаруда авыл жирлеге кызыксыну белдерә.

11.2. Теләсә кайсы муниципаль милек, шул исәптән әйберләр һәм мөлкәти хокуклар (таләпләр), мөлкәттән тыш, залог предметы булырга мөмкин:

- гамәлдәге законнар нигезендә әйләнештән алынган;
- авыл жирлегенең мәдәни мирасын тәшкит итүче муниципаль музейлар, архивлар, китапханәләр, Мәдәният йортлары һәм сарайлары, стадионнар, спорт клублары, техник һәм фәнни иҗат йортлары, Балалар иҗат йортлары;
- хосусыйлаштыру тыелган;
- натурада аларның максатчан билгеләнешен үзгәртмичә бүленүе мөмкин булмаган күчемсез объектларның бер өләше (өлешләре);
- Федераль закон белән башка затка хокукларны биру тыела.

Милекнең аерым төрләренең нигезе федераль закон белән тыелырга яки чикләнергә мөмкин.

11.3. Күчемсез муниципаль мөлкәт объектының нигезе турындагы карар һәм аны залогка тапшыру шартлары федераль законнар нигезендә авыл жирлеге советы тарафыннан кабул ителә.

12. Авыл жирлегенең муниципаль милкендәге акцияләр, хужалык жәмгыятьләренең (ширкәтләренең) устав (тупланма) капиталларындагы өләшләр белән идарә итү

12.1. Хужалык жәмгыятьләренең (ширкәтләренең) устав (тупланма) капиталларындагы өләшләр, акцияләр белән идарә итү башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

12.2. Хужалык жәмгыятьләре белән идарә итүдә катнашу кандидатуралары башкарма комитет карары белән раслана торган муниципаль вәкилләр аша гамәлгә ашырыла.

12.3. Муниципаль предприятиеләрне хосусыйлаштыру тәртибендә төзелгән акционер жәмгыятьләренең гамәлгә куючы - башкарма комитет.

12.4. Түбән Урысбага авыл жирлегенең хужалык жәмгыятьләрендә катнашуыннан алынган керемнәр (дивидендлар) тулы күләмдә жирлек бюджетына жиберелә.

13. Муниципаль мөлкәтне федераль милеккә һәм Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру

13.1. Авыл жирлегенең муниципаль мөлкәтен федераль милеккә, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру дәүләт хакимиятенең федераль органнары, Татарстан

Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары арасында дәүләт хакимиятенең федераль органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнарына беркетелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэмин итү өчен вәкаләтләр бүленгәндә, шулай ук законнарда каралган башка очракларда гамәлгә ашырыла.

13.2. Авыл жирлегенең муниципаль мөлкәтен федераль милеккә, Татарстан Республикасының дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләрнең милкенә тапшыру турындагы карарлар авыл жирлегә Советы тарафыннан кабул ителә.

13.3. Авыл жирлегенең муниципаль мөлкәтен федераль милеккә, Татарстан Республикасының дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләрнең милкенә тапшыру дәүләт хакимиятенең федераль органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, районның жирле үзидарә органнары һәм муниципаль берәмлекләр инициативасы буенча башкарыла.

14. Муниципаль милектән файдаланудан керемнәр

14.1. Муниципаль милектәге мөлкәттән файдаланудан алынган керемнәргә түбәндәгеләр керә:

- авыл жирлегә казнасын муниципаль милекне арендага тапшырудан алына торган акчалар;

- хужалык жәмгыятьләренең устав (тупланма) капиталларында авыл жирлегенең акцияләре (өлешләре) буенча керемнәр;

- салым түлэгәннән һәм башка мәжбүри түләүләрдән соң калган муниципаль унитар предприятиеләр табышының бер өлеше;

- авыл жирлегә казнасының муниципаль мөлкәтен хосусыйлаштырудан керемнәр;

- Россия Федерациясе законнарында каралган башка керемнәр авыл жирлегә казнасының муниципаль мөлкәтен файдаланудан.

14.2. Муниципаль милектән кергән керемнәр керемнәрнең салым булмаган төрләренә карый һәм жирлек бюджетына күчерелә.

15. Муниципаль милек объектларынан файдалануны тикшереп тору

15.1. Муниципаль мөлкәттән файдалануның нәтижәләлеген арттыру, аны рациональ файдаланмау һәм тиешле максатларда файдаланмау очракларын билгеләү максатларында муниципаль мөлкәттән файдалануны тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

15.2. Контроль муниципаль контрольне федераль законнар нигезендә гамәлгә ашырырга хокуклы орган (алга таба - вәкаләтле орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

15.3. вәкаләтле орган муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр, шулай ук муниципаль мөлкәтнең билгеләнешен һәм сакланышын тикшереп тору өлешендә башка затлар эшчәнлеген документаль һәм башка тикшерүләр билгеләргә һәм уздырырга хокуклы.

15.4. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр, башка затлар житәкчеләре муниципаль мөлкәт белән эш итү барышында закон бозуларының фактлары ачыкланганда кирәкле документлар

Һәм белешмәләргә тапшырырга, шулай ук ачыкланган хокук бозуларны
вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән срокта бетерергә тиеш.

Кушымта №1

Муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның Фараз планын (программасын)
үтәү турында хисап _____ на ____ – _____ ел

20 _____ елда хосусыйлаштырылган объектлар исемлеге

№ п/ п	Милекнең исеме, мәйданы, адресы	Хосусыйла штыру ысулы	Торлар уздыру датасы	Башлангыч жөмләнең бәясе - базар бәясе (НДС белән), сум.	Сату-алу шартнамәс е буенча (НДС белән), сум.
1					

Гамәлгә ашырылмаган объектлар исемлеге

№ п/ п	Милекнең исеме, мәйданы, адресы	Аукцион турында хәбәрнамә бәяләргә арттыруга	Сату турында гавами тәкъдим юлы белән хәбәр	Башлангыч базар бәясе - сум (НДС белән), сум.	Үтмәгән сатуларны ң сәбәбе